

hvis ikke Statskassen skulde komme til at gjøre betydelige Tilskud. Jeg vil ikke her drøfte dette Spørgsmaal i sine Enfæltheder, men jeg vil blot sige, at jeg tror ikke, det er fornødent. Jeg tror, ikke, at Statskassen egentlig kan være det Sted, hvor private Anstalter skulle gemme deres Penge og faae dem forrente, og jeg tror derfor, at, om end en saadan Indretning i vanskelige Tider kunde gjøre sin Gavn, saa er det dog vel meget forlangt af Statskassen. — Jeg har nu udtalt mig her om dette Lovforslag efter den praktiske Erfaring, jeg har vundet. Det ærede Thing vil bemærke, at jeg ikke har holdt mig til theoretiske Betragtninger; jeg tror ikke, at disse i Virkeligheden betyde Noget i et saa praktisk udviklet Forhold som det danske Sparekassenes. Denne Materie lader sig kun historisk udvikle, og dersom den ærede Minister vil støtte den og gjøre Noget for den, hvad han vistnok kan, og hvad han upaatvivlelig ogsaa har Sind til, saa tror jeg, han skal tage Sparekassenes saaledes, som det nu staar, og lade det frit udvikle sig under hans Tilsyn. Men jeg tror, at det, som her foreslaas, vil være at kvæle dette Pengevesen, som dog er det allerbilligste, vi have her i Landet, og det kunde være endnu billigere, naar man ikke havde Bankerne til Konkurrenter. Jeg mener, at dette Pengevesen kan historisk udvikles til at være noget meget Godt, saaledes som det nu i Virkeligheden er, og jeg tror derfor, at denne Forhandling vil bidrage til at klare Meningerne i dette Punkt og navnlig til at trække Skjellinen mellem Sparekasse- og Bankvesen.

Ordn. Jeg har faaet det samme Indtryk af Forhandlingerne idag, som den høitærede Minister udtalte, at han havde faaet af Forhandlingen igaar, nemlig at der ikke er saa ringe Stemning her i Thinget for overhovedet at komme til Bestemmelser vedrørende vore Sparekassers forhold. Jeg tror derfor ikke, at det ærede Medlem for Præsids Amt's 6te Valgfreds (Boffen) havde Ret, naar han igaar udtalte sig saa mistrøstlig, at han endog fandt det utroligt, at vi her skulde blive enige om Noget. Det var hans Opfattelse af Diskussionen, jeg har lige den modsatte Opfattelse. Ja, dersom den meget ærede Minister var kommen her med sit Lovforslag i den Tanke, at Loven skulde være dette og ikke Andet, at den hverken skulde være mere eller mindre, saa tror jeg ganske vist, at vi ligesaa gjerne kunne paffe sammen strax; men det vilde være ganske ubesøjet at forudsætte dette fra den ærede Ministers Side. Naar jeg dernæst ser paa den Række Udtalelser, der ere faldne her i Løbet af disse to Dage, saa kan jeg nævne en hel Række Punkter, hvorom saa godt som alle Talere have udtalt fuldkommen Enstemmighed, og det er de Punkter, som jeg netop anser for Hovedpunkterne i Loven. Som

saadanne Punkter skal jeg først og fremmest nævne Lovforslagets § 3, som jeg anser for at være det egentlige Kjernepunkt i dette Forslag, det er den Bestemmelse, ifølge hvilken en Sparekasse skal likvidere, naar den har et vist Underfund, naar den har sat sin Reserverfond overstyr og endda har en Underbalance af 5 pSt. Jeg hørte, at den ærede sidste Taler var Noget i Tvivl med Hensyn til denne Procent, men jeg tror, hvis jeg forstod ham rigtig, at han ikke var i Tvivl om selve Sagen. Dette, tror jeg, er et meget væsentlig Punkt, thi det er jo ganske sikkert, at en af de største Farer, der kan ligge i Sparekasseneseset, er den, at en Sparekasse kan ligge og sive hen med en vogende Underbalance, uden at noget Menneffe lægger Mærke dertil. En saadan Underbalance, der kan være grundet dels i uheldige Transaktioner og dels ligefrem i Papirernes Synken, kan det være meget vanskeligt at komme efter, og den vil ikke være til Ginder for, at Sparekassen kan bevare sin Tillid udadtil endog i en længere Mærkel. Den simple Konsekvens deraf vil i sin Tid blive den, at, naar Interessenterne komme for at faae deres Tilgodehavende, saa ville de, der komme først, faae Noget, hvorimod de, der komme sidst, Intet ville faae. Jeg anser, som sagt, denne Bestemmelse for meget væsentlig, og jeg vil for mit Bedkommende sige, at, dersom vi fik en Lov, der indeholdt denne Bestemmelse, tror jeg, vi allerede havde faaet en Lov af ikke ringe Betydning. Det er imidlertid ikke den eneste Bestemmelse, som jeg tror, at der vil blive almindelig Tilslutning om her i Thinget efter, hvad jeg har hørt. Saaledes ville Bestemmelserne i § 2 f og g om Bogføring, Regnskabsvesen og Revision sikkert finde ikke ringe Tilslutning. Hvad Regnskabsaflæggelsen angaar, saa vil den nye Lovgivning her jo ganske slutte sig som Fortsættelse til det nu Bestaaende. Jeg tror, at den nugældende Ret er den, at en Sparekasse skal aflægge Regnskab, og at dette skal offentliggøres. Det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, mente, at det ikke var saaledes; men jeg ser ikke rettere, end at vi i Rancellistrivelse af 28de Juli 1827 have et Paabud i den Retning, som er blevet anset som obligatorisk og har samme Kraft som en Lov; om det i alle Tilfælde er blevet overholdt, er et andet Spørgsmaal. Jeg tror altsaa, at vi ved at udvide denne Regel kunne bygge paa den bestaaende Lovgivning. Der er imidlertid den Mangel ved dette Rancellistrulære, at det ikke angiver Noget om Regnskabs Indhold, hvad det egentlig er, der skal offentliggøres. Det vilde være et Fremskridt at faae dette bestemt og at faae om muligt endnu flere Detailler, end Kommissionen har foreslaaet med Hensyn til, hvad Regnskabet skal indeholde. Det er det ene Punkt; det andet er Reglerne om Revision af Regnskabet. Hvorvidt den skal ste netop paa den Maade, som her er foreskrevet, skal jeg